

Onderwerp

Steun Floriade 2022 vanuit onderuitputting provinciale coronamiddelen

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten

1. De 9^e wijziging van de Programmabegroting 2022 vast te stellen, inhoudende dat de onderuitputting van het provinciaal 'corona noodfonds' en het 'corona maatregelen- en investeringspakket' (totaalbedrag € 2.285.000) wordt onttrokken aan reserves, wordt opgenomen in de begroting en zal worden aangewend ten behoeve van een inkomensoverdracht aan gemeente Almere voor het afdekken van een deel van de financiële gevolgen van de COVID-19 gerelateerde risico's van de Floriade 2022.

2. Doelstelling programmabegroting

Dit onderwerp past bij de doelstelling, 'benutten van kansen die zich voordoen met komst van de Floriade Expo 2022' (programmaonderdeel 2.7).

3. Eerdere behandeling

Dit onderwerp is mondeling besproken in PS.

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Doel van het besluit is de onderuitputting van het provinciaal 'corona noodfonds' en 'corona maatregelen- en investeringspakket' - op grond van de budgetbevoegdheid van PS - op te nemen in de begroting zodat Gedeputeerde Staten dit middels een inkomensoverdracht aan gemeente Almere ter beschikking kunnen stellen voor het afdekken van een deel van de COVID-19 gerelateerde risico's van de Floriade 2022.

5. Verdere behandeling PS

Na instemming van PS zal een bedrag van € 2.285.000 ter beschikking worden gesteld aan gemeente Almere voor bovenvermeld doel.

6. Korte toelichting op voorstel

De coronacrisis heeft het bedrijfsleven de afgelopen twee en een half jaar hard getroffen. De maatregelen vanuit het Rijk zijn helaas niet altijd afdoende geweest om ondernemingen en hun werknemers door de crisis te helpen. Als gevolg van de COVID-19 pandemie heeft gemeente Almere steun voor de financiële gevolgen van de onvoorziene COVID-19 gerelateerde risico's van de Floriade gevraagd. Door COVID-19 zijn bijvoorbeeld transportkosten, constructiekosten en personeelskosten sterk opgelopen.

Gemeente Almere heeft om deze reden een aanvraag gedaan op steun uit het 'corona maatregelen- en investeringspakket' van provincie Flevoland.

Gedeputeerde Staten zijn bereid financiële steun te geven aan gemeente Almere voor de financiële gevolgen van een deel van de COVID-19 gerelateerde risico's. De onderuitputting van het provinciaal 'corona noodfonds' en het 'corona maatregelen- en investeringspakket' dient hiervoor als dekking.

*Provinciale Staten***14 december 2022***Agendapunt**Lelystad***13 september 2022***Registratienummer*

2976518

Afdeling/ Bureau

GE

Portefeuillehouder

Appelman, J.N.J.

*Routing**Commissie Economie, Mobiliteit
en Samenleving:***23 november 2022**

7. Beoogd effect

Door deze inkomstenoverdracht ondersteunt de provincie - als founding partner van deze unieke wereldtuinbouw tentoonstelling – gemeente Almere voor de onvoorziene extra kosten veroorzaakt door de corona pandemie.

8. Argumenten

1. *De COVID-19 steun aan gemeente Almere voldoet vanwege het unieke karakter aan de gestelde kaders van het ‘corona maatregelen en investeringspakket’.*

In het ‘corona maatregelen- en investeringspakket’ (edocs# 2668657) - dat als bijlage bij de Najaarsnota 2020 is vastgesteld - is een afwegingskader opgenomen voor corona-gerelateerde investeringen. Uit dit pakket is een totaalbedrag van € 2.285.000 nog niet aangewend. Dit bedrag kan aan gemeente Almere ter beschikking worden gesteld in lijn met de criteria uit het kader. Deze criteria zijn als volgt afgewogen:

- I. Er is een directe link met COVID-19: Al in 2020, bij de start van de pandemie, heeft gemeente Almere laten onderzoeken wat de gevolgen zijn voor het organiseren van de Floriade. Op basis van deze uitkomsten heeft de gemeenteraad besloten door te gaan met de Floriade en heeft zij extra middelen beschikbaar gesteld. De gedachte bij deze beschikbaarstelling was dat de pandemie in 2021 grotendeels op de achtergrond zou verdwijnen en dat de extra te nemen maatregelen licht van aard zouden zijn. Dat blijkt nu niet het geval. Transport-, materiaal- en constructiekosten zijn bijvoorbeeld flink hoger. COVID-19 brengt hogere kosten met zich mee, terwijl de verwachte inkomsten achterblijven.
- II. De middelen dragen bij aan brede welvaart: Al sinds het winnen van het Floriade bid in 2012 is de provincie samen met Almere bezig met het opzetten van de Floriade en het realiseren van de economische spin-off die het evenement met zich mee brengt. Floriade biedt de kans voor Flevolandse ondernemers die zich bijvoorbeeld inzetten op innovatie op landbouw zich te presenteren op de Floriade en bezoekers te ontvangen op eigen grond. Daarnaast is Floriade de plek waar veel gelijkgestemde ondernemers op af komen en biedt het een belangrijke kans om netwerken op te bouwen en samenwerkingen aan te gaan.
- III. Ook de partners dragen bij: Gemeente Almere heeft in de afgelopen jaren het grootste deel van de kosten van de Floriade gedragen als hoofdorganisator van het evenement. Hiertoe heeft de gemeenteraad van Almere bij tegenslagen ook meermaals extra middelen toegezegd. Almere vraagt aan haar partners ook om (financiële) steun.
- IV. Provinciale rol is van groot belang: Niet alleen is de provincie een belangrijke spil in de organisatie van de Floriade, ook speelt de provincie een belangrijke rol in het faciliteren van Flevolandse ondernemers die zich willen presenteren op de Floriade of de Floriade als hefboom willen gebruiken. De Floriade geeft namelijk een belangrijke impuls aan de doorontwikkeling van de kwaliteiten van een groene stad en aan het vestigingsklimaat van wonen, bedrijven en regionale voorzieningen. Daarnaast heeft de provincie al belangrijke resultaten geboekt, bijvoorbeeld de realisatie van het Food Forum en de oprichting van de Brugencampus.

2. *Met de aangeleverde onderbouwing voldoet gemeente Almere aan de voorwaarden van het ‘corona maatregelen- en investeringspakket’*

In de antwoordbrief die gemeente Almere heeft gestuurd aan de provincie (#2996352) heeft gemeente Almere een onderbouwing aangeleverd volgens het referentiekader van het ‘corona maatregelen- en investeringspakket’, welke in 2020 in de Najaarsnota door PS is vastgesteld. Gemeente Almere geeft aan op vier onderdelen significant extra kosten gemaakt te hebben als gevolg van de COVID-19 crisis voor een totaal bedrag van € 8.776.000. Gemeente Almere heeft de volgende opbouw inclusief onderbouwing aangeleverd:

Tabel COVID-19 gerelateerde risico's afgelopen vijf maanden	Bedrag
Onvoorzien Expo-organisatie	€ 678.000
Afschaling kwaliteit als gevolg van afzien van deelname door inzenders	€ 1.148.000
Onvoorzien deelnemers Floriade Expo 2022	€ 2.450.000
Bedrijven zien geen ruimte voor sponsoring	€ 4.500.000
Totaal	€ 8.776.000

Onvoorzien Expo-organisatie

Hogere doorberekende kosten voor inhuur van het zogenoemde duty management ad € 233.000. Het gaat hierbij om de aansturing van alle operationele werkzaamheden die ervoor moeten zorgen dat de bezoekers van de wereldduinbouwtentoonstelling een zo aangenaam mogelijk, probleemloos en veilig verblijf hebben.

Om twijfelende en zich zorgen makende deelnemers te behouden voor de wereldduinbouwtentoonstelling zijn binnen het team Deelnemers (2 fte) en binnen het team Horeca van de Expo-organisatie (0,5 fte) ingezet om deze extra werkzaamheden binnen kort tijdstijdbestek en onder hoge werkdruk te vervullen. (€ 245.000).

De Expo-organisatie heeft een maatregelenpakket voorbereid dat ingezet kan worden als de bestrijdingsmaatregelen van COVID-19 van rijkswege tijdens de wereldduinbouwtentoonstelling van kracht moeten zijn. Het gaat van maatregelen met een lage impact tot grote impact op de bezoekersbeleving. Van mondkapjes, instructieborden tot testen voor toegang. De gemaakte kosten van dit pakket bedragen in de afgelopen maanden € 200.000.

Afschaling kwaliteit als gevolg van afzien van deelname door inzenders

Het gaat om werkzaamheden om vrijvallende kavels en plekken lastminute expowaardig in te richten. Eind 2021 hebben inzenders zoals Indonesië, Canada, Verenigde Staten van Amerika, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Qatar en Yemen aangegeven niet of met een aangepaste programmering deel te nemen aan de wereldduinbouwtentoonstelling. De kosten van de werkzaamheden om de kavels 'alternatief' in te richten bedragen in de afgelopen vijf maanden € 488.000.

Daarnaast heeft gemeente in deze periode een netto investering van € 500.000 gedaan om de bouw van een beeldbepalend horecarestaurant (t.b.v. het horeca-concept) zeker te stellen. Vanwege de onzekerheden heeft de contractering van de horeca-deelnemers langer geduurd dan verwacht. Hierdoor valt de bijdrage € 160.000 lager uit.

Onvoorzien deelnemers Floriade Expo 2022

De deelnemers hebben te maken met hoger doorberekende kosten voor materiaal en personeel als gevolg van langere leveringstijden, stijgende productiekosten en schaarste van materiaal en personeel. Tegelijkertijd bereiden deelnemers zich ook voor op het kunnen nemen van maatregelen als bestrijdingsmaatregelen van COVID-19 van rijkswege tijdens de wereldduinbouwtentoonstelling van kracht moeten zijn. Te denken valt aan afscheidingslinten, vloerstickers, hygiënezoulen etc. Drie van de vier rijks inzendingen worden gerealiseerd conform het beschikbare budget. De rijksinzending 'Green House' heeft te maken met hogere bouwkosten van € 1,2 miljoen. Dit ligt zowel aan hogere prijzen voor grondstoffen als voor de inzet van personeel.

Om deelnemers in staat te stellen om achterstanden, door bijvoorbeeld uitvallend personeel, in te halen is akkoord gegaan met een verruiming van de bouw tijden tot 22.00 uur. Dit heeft wel toch gevolg dat er extra bouwplaats-managementkosten zijn van € 400.000 en extra inzet van begeleiding bij benodigde vergunningaanvraag etc. van € 600.000.

Tenslotte is, ten opzichte van februari een nieuw risico met financiële gevolgen geïdentificeerd. De vraag vanuit deelnemers en andere contractpartijen om gebruik te maken van kantoorfaciliteiten blijft achter op de oorspronkelijke planning. De lagere huuropbrengsten worden ingeschat op €1 miljoen, waarvan € 250.000 te relateren als gevolg van COVID-19.

Bedrijven zien geen ruimte voor sponsoring

De markt voor sponsoring is, mede door de onzekerheid over de ontwikkelingen die het virus met zich meebrengt, totaal gestagneerd. Bij de Floriade heeft Almere te maken met een sterkere negatieve daling dan de Europese trend. Wellicht heeft het unieke karakter van de wereldtentoonstelling, die eens in de 10 jaar plaatsvindt, dit versterkende effect. De gemeente heeft € 6,4 miljoen afgeboekt als gevolg van niet gerealiseerde sponsorbijdragen. Hiervan is € 4,5 miljoen te relateren als gevolg van COVID-19 en heeft zich voorgedaan in de laatste vijf maanden.

De onderbouwing van gemeente Almere is ook in de bijlage 2996352 te vinden. De genoemde kosten worden reëel geacht en de genoemde tegenvallers kunnen worden toegeschreven aan de coronacrisis van de afgelopen twee en een half jaar.

3. Om het bedrag beschikbaar te kunnen stellen is een begrotingswijziging nodig

Medio juni 2022 is geïnventariseerd wat de onderuitputting van het provinciaal 'corona noodfonds' en het 'corona maatregelen- en investeringspakket' is. De ter herbestemming beschikbare vrije ruimte kan als volgt worden gespecificeerd:

1. Gastvrijheidssector Flevoland:	€ 97.500
2. Afdekking corona overbruggingslening:	€ 375.000
3. Human Capital Agenda:	€ 225.000
4. Financiering en support:	€ 1.587.500
TOTAAL:	€ 2.285.000

Ad 1 en ad 2)

De onderuitputting ten aanzien van het onderwerp 'Gastvrijheidssector Flevoland' is bij resultaatbestemming 2021 toegevoegd aan de Algemene reserve. Het bedrag dat vanuit het 'corona noodfonds' was ingezet ter risicoafdekking van de verstrekte corona overbruggingslening is in 2021 vrijgevallen ten gunste van de Algemene reserve, omdat de lening volledig is terugbetaald en het risico daarmee is komen te vervallen. Het is legitiem in het kader van voorliggend voorstel een onttrekking aan de Algemene reserve te ramen, om de gerealiseerde onderuitputting van het provinciaal 'corona noodfonds' te kunnen herbestemmen. Het mandaat hiervoor ligt bij PS.

Ad 3 en ad 4

Binnen de Brede Bestemmingsreserve zijn nog twee restant oormerken beschikbaar die naar aanleiding van de besluitvorming over de Najaarsnota 2020 (en het daarin opgenomen 'corona maatregelen- en investeringspakket') zijn gevormd. Op deze bedragen rust momenteel geen claim meer en derhalve kunnen deze worden herbestemd ter dekking van de financiële gevolgen voortvloeiend uit voorliggend voorstel.

9. Kanttekeningen

- PS heeft aangegeven maximaal € 10 miljoen beschikbaar te stellen voor de Floriade. Door in te stemmen met het beschikbaar stellen van het bedrag uit het 'corona noodfonds' van € 2.285.000 komt de bijdrage boven de afgesproken maximale bijdrage van € 10 miljoen.
- Het 'corona noodfonds' en het 'corona maatregelen- en investeringspakket' voorzagen niet in COVID-19 steun aan gemeente Almere inzake de Floriade. Voorgesteld wordt voorliggend besluit – zonder precedent – te nemen. Dit vanwege het uitzonderlijke unieke karakter. Indien binnen andere sectoren ook nog aanvullende COVID-19 steun benodigd is, zal dat onderbouwd onderdeel moeten uitmaken van aankomende afwegingsmomenten in de planning- en control cyclus.
- In de voorwaarden die zullen worden verbonden aan de inkomensoverdracht dient opgenomen te worden dat waar het gaat om doorzetten van deze gelden naar de besloten vennootschap dat dit rechtmatig gebeurt, dat gemeente Almere hiervoor verantwoordelijk is en dat dit ook past binnen de staatssteunregels. Het doen van een inkomensoverdracht

vanuit de provincie aan de gemeente Almere is in beginsel geen ongeoorloofde staatssteun daar waar de financiële middelen niet de overheid verlaten.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Brief college B&W 'Coronarisico's en Floriade' aan GS met verzoek steun uit te spreken	2916542	bijgevoegd
Brief college B&W inzake steun COVID gerelateerde risico's Floriade	2996352	bijgevoegd
Antwoord brief GS inzake steun COVID gerelateerde risico's Floriade	2919104	bijgevoegd
9e wijziging van de Programmabegroting 2022	2998300	bijgevoegd
Corona maatregelen en investeringspakket	2668657	bijgevoegd